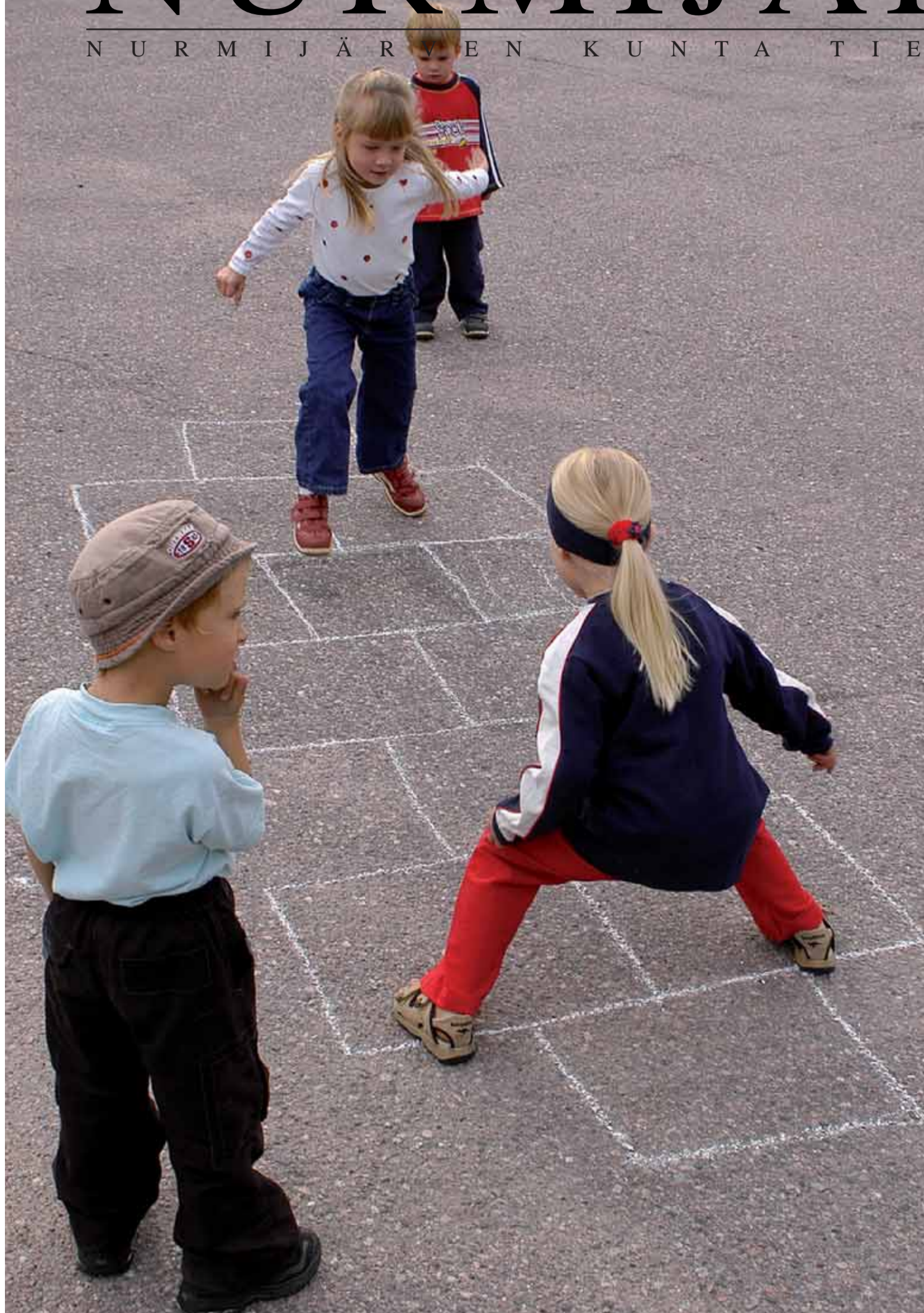

NURMIJÄRVI

NURMIJÄRVEN KUNTA TIETO A

3 • 2007

Nurmijärvelle
hankintapalvelu-
keskus

■ Sivu 5

Lepsämä
esittäytyy

■ Sivu 9

Aleksis Kivi -viikkoa
vietetään 7.-14.10.

■ Sivu 11 ja 12

pääkirjoitus

Seutuyhteistyö etenee

Seudullinen kuuden Keski-Uudenmaan kunnan yhteistyö on saamassa entistä enemmän konkreettisia muotoja. Virallinen yhteistyö kuntien kesken aloitettiin nelisen vuotta sitten ja hedelmät alkavat nyt kypsyä. Työtä on tehty eri virkamiestyöryhmissä.

Uusia rakenteita asioiden hoitamiseen ollaan tekemässä mm. kuntien taloushallinnon ja yhteisten hankintojen järjestämisessä. Taloushallintoon saadaan Tuusulan vetämissä hankkeissa yhteiset taloushallinnon järjestelmät ja henkilöstö. Tätä kautta on odotettavissa myös kustannussäästöjä. Uudet järjestelmät tulevat käyttöön tämän ja ensi vuoden aikana.

Seudun yhteisen hankintapalvelukeskuksen perustamisella on myös lähtökohtana keskittämistä saatavat kustannussäästöt sekä hankintaosaamisen parantaminen. Yhteistyötä tällä saralla on jo käynnistetty toimistotarvikkeiden hankinnassa. Palvelukeskuksen suunnittelua on johdettu Nurmijärveltä ja keskuksen on tarkoitus myös sijoittua kuntaan. Toiminta alkaa suunnitelman mukaan ensi vuonna.

Seudullisessa yhteistyössä yhtenä piirteenä on se, että kaikki kunnat eivät ole mukana kaikissa hankkeissa. Taloushallintoa ovat alkuun yhdistämässä Tuusula, Nurmijärvi ja Mäntsälä. Järvenpään kaupunki tulee mukaan vuoden kuluttua. Kuntien yhteistyö-

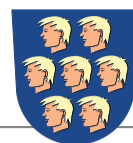
KIMMO BEHM
KUNNANJOHTAJA

hankkeita on meneillään usealla taholla. Pisimmällä valmistelut ovat sosiaali- ja terveyspalveluissa, koulupuolella ja tietohallinnossa.

Aleksis Kivi-viikolla tapahtuu. Kuntalaisten kannalta kunnassa tapahtuu kuitenkin lyhyellä tähtämellä näkyvämpiä asioita. Kesän laajan Taaborinvuoren kulttuuritarjonnan jälkeen tapahtumat siirtyvät enemmän sisätiloihin. Perinteistä Aleksis Kivi-viikkoa vietetään 7.-14.10. Maksutonta ohjelmaa on tiedossa niin kirjastoissa kuin urheilun parissa mm. salibandytapahtuman väliajoilla.

Kansalliskirjailijamme syntymäpäivänä 10.10. lasketaan seppele Aleksis Kiven patsaalle kirkonkylällä. Unohtaa ei sovi sunnuntaina 14.10. vietettävää Nurmijärvi-päivää. Tarkemmat tapahtumatiedot löytyvät takasivun tapahtumakalenterista.

Toivotan lukijoillemme parhainta syksyä.

NURMIJÄRVI

Nurmijärvi lukuina

Asukasluku: 38.006 (31.12.2006)
Pinta-ala: 367,3 km²,
josta maapinta-alaa 362,5 km² ja
vesipinta-alaa 4,83 km²
Tuloveroprosentti: 18,75 %

Kiinteistöveroprosentit:
yleinen 0,65, vakinainen asuinrakennus 0,25,
muut asuinrakennukset 0,75, rakentamattoman
rakennustontin veroprosentti 1,65

Väestö ikäryhmittäin vuonna 2006

0-6 -vuotiaiden osuus väestöstä	11 %
7-15 -vuotiaiden osuus väestöstä	15,1 %
16-24 -vuotiaiden osuus väestöstä	8,6 %
25-64 -vuotiaiden osuus väestöstä	55,1 %
Yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä	10,2 %

Päätaajamat:

Nurmijärven kirkonkylä	7.641 asukasta
Klaukkala	15.208 asukasta
Rajamäki	6.721 asukasta

Lukiolaiset saavat kaivattua lisätilaa

Nurmijärven yhteiskoulun laajennus tuo tullessaan muun muassa mediateekin ja teknisen työn tiloja.

Vuoden alussa aloitetun Nurmijärven yhteiskoulun laajennus valmistuu marraskuussa. Laajennus tuo tullessaan kahdessa kerroksessa 1800 neliometriä erilaisia opetus- ja työtiloja.

- Erityisesti lukiolaiset saavat kaipaamansa fysiikan, kemian ja biologian luokat. Muita tiloja ovat muun muassa musiikkiluokka, teknisten töiden luokkatilat sekä mediateekki ja opettajien työtila, kertoo Nurmijärven yhteiskoulun rehtori Kirsi Hyvämäki.

Hyvämäen mukaan koulun oppilasmäärä on kasvanut viime vuosien aikana viidelläkymmenellä oppilaalla vuodessa. Hän odottaa oppilasmäärän kasvavan entisestään.

- Koulun oppilasmäärä on nyt 720. Todennäköisesti se kasvaa vuoteen 2010 mennessä yli 900 oppilaaseen. Pihalla on ollut parakki, jossa on ollut kaksi väliaikaista luokkatilaa. Laajennus oli erittäin kaivattu, Hyvämäki jatkaa.

Vaikka koulun laajennus on valmistumisillaan, tulee Hyvämäen mukaan kouluverkon kehittämisessä katsoa vahvasti tulevaisuutta kohti. Oppilasmäärät ovat hänen mukaansa kasvussa, eikä silloin ole hyödyllistä rakentaa valmiiksi pieniä tai vanhanaikaisia tiloja.

- Kannattaa tutustua muiden Kuuma-kuntien uusiin koulurakennuksiin ja opetusvälineisiin, kun olemme muutenkin yhteistyössä kyseisten kuntien kanssa. Erityisesti AV-välineitä ja muitakin opetusvälineitä tulisi hankkia tulevaisuuden koulutusta varten, Hyvämäki sanoo.

- Hyvät ja asiansa osaavat opettajat ovat tärkein tukipylväs Nurmijärven yhteiskoulussa. Jos kuitenkin haluamme kilpailla Helsingin erikoislukioiden kanssa opiskelijoista, täytyy myös ulkoisten puitteiden olla kunnossa

NURMIJÄRVI

NURMIJÄRVEN KUNTA TIEDOTTA A

Nurmijärven tiedotuslehti jaetaan kunnan alueella jokaiseen talouteen, jossa ei ole mainosten jakamista estävää kieltoa. Lehteä saa myös kunnan toimipisteistä ja kirjastoista.

Vastaava päätoimittaja:
KIMMO BEHM
PL 37, 01910 Nurmijärvi
kimmo.behm@nurmijarvi.fi

Pätoimittaja:
HILKKA GEHÖR
Puh. 09-2500 2020
PL 37, 01910 Nurmijärvi
hilkka.gehor@nurmijarvi.fi

Artikkelit:
LEENA VALKONEN
JL Media

Kannen kuva:
STUDIO IGUISTUS
Aimo Virtanen
Taitto:
Tabanas Oy

Painos: 17 000 kpl
Paino: Keski-Uusimaa Oy
Jakelu: Jakelujuniorit Oy
ISSN: 1459-5699

NURMIJÄRVI

**YMPÄRISTÖTOIMI
TIEDOTTAA**

Energiansäästöviikkoa vietetään 9.-15.10.2007.
Lisätietoja Nurmijärven ympäristön-
suojaus ja www.energiansaastoviikko.fi

**Nyt on aika uusia oma
jätevesijärjestelmä mikäli:**

- kiinteistösi ei ole viemäriverkoston lähellä
 - alueellesi ei ole tulossa viemäriverkostoa
 - alueen yhteiset ratkaisut eivät ole mahdollisia
- Lisätietoja Nurmijärven ympäristön-
suojaus ja www.jatevesi.fi

Vihervuosi 2008

Järjestyksessään neljäs vihervuosi lähestyy!

- Vihervuoden 2008 tavoitteina on:
- Viheralueet ja pihat viihtyisiksi kaikille
 - Ympäristökasvatus elävään käyttöön
 - Liiku terveemmin ja ulkoile

Keskeistä Vihervuoden toiminnassa on mm.

- viher- ja ympäristöalan keskusteluyhteyksien lisääminen niin suuren yleisön, eri yhteisöjen, laitosten, yritysten kuin viranomaisienkin suuntiin
 - muistuttaa vihreän ympäristön vaikutuksesta hyvinvointiin ja viihtyisyyteen
 - virikkeellisten ja innostavien lähiympäristöjen esittely
 - viherasioiden kattava kokoaminen; vihermatkailu, seminaarit, yleisötilaisuudet
- Lisätietoja: Nurmijärven ympäristön-
suojaus ja www.vihervuosi.fi

Kuntataloudessa hyvä vuosi – investointien taso edellyttää karsintaa

Nurmijärven kunnan tulot ovat kasvaneet tänä vuonna odotettua paremmin ja menot ovat pysyneet kurissa. Syyskuussa julkaistun osavuosikatsauksen mukaan vuosikate on 1,7 miljoonaa euroa budjetoitua parempi.

Verotulot ovat kasvaneet tammi-syyskuussa 8,5 % edellisen vuoden vastaavasta ajasta ja muut tuotot 7,5 %. Toimintakulujen kasvu oli noin 5 %, joten kunnan kassaan on tänä vuonna jäämässä tuloja arvioitua enemmän. Tulopoliittinen ratkaisu on osittain auki ja tulee vielä jonkin verran mahdollisesti heikentämään arvioitua ylijäämää.

Kunnanjohtaja **Kimmo Behm** on tilanteeseen tyytyväinen.

- Kunta on ottanut tavoitteekseen velkamäärän pienentämisen siten, että tulevan kolmevuotiskauden aikana lainamäärä saataisiin vähennettyä selvästi alle 2000 euroon/asukas.

Ensi vuoden talousarvio on parhaillaan työn alla ja budjettiesitys tulee hallituksen käsittelyyn 8.-15.10. Valtuusto päättää talousarviosta 14.11. kokouksessaan.

Kunnanjohtajan mukaan lähtökohdat talousarvion laatimiselle ovat suotuisat, koska kulunut vuosi on ollut kuntatalouden tasapainon kannalta positiivinen. Tulevien palkankorotusten taso on suurin haaste, johon talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tulee varautua.

Toinen paineita aiheuttava tekijä on investointien määrä. Rakennuskustannusten nousu koettelee varsinkin kasvukuntia,

joissa on paljon rakentamistarpeita. Päiväkotien, koulujen ja muiden palvelutilojen rakentaminen on jatkuvaa.

Behmin mielestä vuosi 2008 on investointitasoltaan vielä kohtuullinen, mutta seuraavan viiden vuoden aikana palvelualueiden esitykset ylittävät yli 40 miljoonalla eurolla suunnitellun tason. Tämä on uhka myös sille tavoitteelle, että velkamää-

rää halutaan laskea ja pitää veron hintaa vakaana. Kunnan uusia investointeja on mietittävä tarkoin, kun jo suunnitelmassa olevia investointeja joudutaan mahdollisesti lykkäämään myöhäisemmäksi.

Kasvukunta tarvitsee jatkuvasti myös uusia työntekijöitä. Ensi vuodelle henkilöstösuunnitelmassa on jo esityksiä noin 60 uuden työntekijän palkkaamisesta.

Vuoden 2007 Esko

Aleksis Kiven Seuran johtokunta antoi tämän vuoden Eskon puumerkin ohjaaja **Juha Hurmeelle**. Hurme on tuonut jotain aivan uutta suomalaiseen näyttämötaiteeseen ja toteuttanut omaperäisesti erilaisia tuotantoja niin ammattilaistattereiden kuin harrastajanäyttämöiden kanssa.

Viime aikoina Hurme on saanut huomiota Porissa vitsikkästä varusmieslipujen hinnankorotuksista koskevasta esityksestä sekä Nälkäteatterin oopperasta, joka vetoaa Sipoon puolesta Helsingin esittämiä alueliitoksia vastaan.

Hurme palkitaan ensijaisesti "eskomaisesta" toiminnasta teatterin ja kulttuurin saralla unohtamatta hänen merkittävää työtään Aleksis Kiven ja Volter Kilven teosten esiin nostamisessa. Kustavin Kilpi-tapahtuma ja Taaborinvuo-

ren Kivi&Kilpi ovat jo muodostuneet käsitteiksi ja saaneet uskolliset Hurmefanit kesä kesän jälkeen liikkeelle.

Aleksis Kiven Seura on myöntänyt vuodesta 1975 alkaen mitalin ja siihen liittyvän Lupauskirjan muodossa Eskon puumerkin henkilöille, jotka ovat jollain elämänsäalalla osoittaneet eskomaista toimintaa. Vuosien varrella palkittuja ovat olleet mm. urheilija **Seppo Rätty**, eläinlääkäri **Anja Eerikäinen**, kuvataiteilija **Erkki Pirtola** ja valtiosihteerin **Raimo Sailas**.

Juha Hurme vastaanotti palkintonsa Nurmijärven kirjastossa perinteisellä Aleksis Kiven päivän vastaanotolla, jossa hän myös esiintyi. Kirjastossa nähtiin Fanjunkars-ryhmän kolmen miehen esitys Aleksis Kiven näytelmästä *Kulervo*.

Näyttelijä-ohjaaja **Juha Hurme**.

Kuuma-kuntien hankintoja keskitetään

Nurmijärvelle suunnitteilla hankintapalvelukeskus

Kuuman seudulliset hankkeet ovat saamassa konkreettisia muotoja. Ensimmäisten joukossa rakentuu Kuuma-hankintapalvelukeskus, joka sijoittuu Nurmijärvelle. Taloushallinnon tukipalvelut hoidetaan myös Kuuma-yhteistyönä.

Taloushallinnon järjestelmien tietoteknisen ylläpidon sekä käyttötuen kilpailutus toteutettiin viime vuoden lopulla ja sopimukset järjestelmätoimittajien kanssa allekirjoitettiin kesällä. Hanketta vetää Tuusulan kunta ja mukana ovat myös Nurmijärvi ja Mäntsälä sekä myöhemmin Järvenpää. Uudet järjestelmät tulevat kuntiin käyttöön tämän ja ensi vuoden aikana. Uudistuksen etuna on se, että nykyisiin järjestelmiin verrattuna taloushallinnon tehtävien hoitamiseen tulee lisää automaatiikkaa ja kustannukset pienenevät.

Toinen Nurmijärveä keskeisesti koskeva

seutuhanke on hankintapalvelukeskuksen perustaminen. Yhteistyössä on jo uudistettu kuntien hankintaohjeita ja laadittu yhteinen hankintastrategia. Hankintoja on myös kilpailutettu yhteistyönä, viimeisimmäksi tänä vuonna kilpailutettiin toimistotarvikkeet.

Keskitetty hankintajärjestelmä. Yhteisen hankintapalvelukeskuksen perustamisella tähdätään hankintakustannusten pienentämiseen ja toiminnan sujuvoittamiseen. Kuntien hankinnoista tehdyn selvityksen mukaan KUUMA-alueella tehdään yhteensä 64 henkilötyövuotta hankintatyötä yhteensä 1400 henkilön toimesta. Monet tekevät hankintoja oman toimensa ohella ilman varsinaista hankintakoulutusta tai -osaamista. Hankintojen kokonaisarvo palvelujen osalta Kuuma-kunnissa oli vuonna 2006 noin 300 miljoonaa euroa ja tavaroiden osalta noin 40 miljoonaa euroa.

Kunnissa käsiteltäväksi tulevan liiketoimintasuunnitelman mukaan Nurmijärvelle perustetaan hankintapalvelukeskus, joka hoitaa hankintoja yhteistyössä kuntien ja

asiantuntijahallintokuntien kanssa. Hankintapalvelukeskuksen henkilöstömäärä olisi aluksi viisi ja puoli vakanssia ja henkilöstö valittaisiin hankkeessa mukana olevien kuntien henkilöstön piiristä. Kusakin kunnassa olisi oma hankintavastaava. Toimintaa koordinoisi ja valvoisi yhteisesti valittu ohjausryhmä.

Hankintojen keskittämisellä ja sähköisen tilausjärjestelmän avulla voidaan vapauttaa henkilötyövoimaa muihin tehtäviin, uskoo Nurmijärven hankintapäällikkö Kari Ylitie, joka on vetänyt hankintapalvelukeskushankkeen valmistelua.

Hankintalainsäädäntö edellyttää, että ulkoa ostettavat palvelu- ja tavarahankinnat kilpailutetaan ja se vaatii omaa osaamistaan. Hankintapalvelukeskus tulee huolehtimaan muun muassa sovittujen tavara- ja palveluryhmien kilpailuttamisesta ja tarjoaa näitä palveluja kaikille mukana oleville Kuuma-kunnille. Hankintojen sopimusvalmistelu ja hankintatekninen valvonta ovat myös hankintapalvelukeskuksen tehtäviä. Kun hajallaan olevia hankintoja yhdistetään, hankintamäärät kasvavat ja se tuo hintaetuja.

Tavoitteena on, että hankintapalvelukeskus voisi aloittaa toimintansa ensi vuoden alussa.

Yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluissa

Seudullista yhteistyötä rakennetaan myös useilla sosiaali- ja terveyspalveluiden alueilla. Nurmijärvellä käsitellyssä olivat loppukesästä mm. vanhuspalveluihin, laboratorio- ja kuvantamispalveluihin, päihde- ja mielenterveyspalveluihin liittyvät hankkeet ja kunta on päättänyt olla mukana jatkoselvityksissä. Koulu- puolella on valmisteltu toimintaperiaatteita kuntarajat ylittävään koulunkäyntiin. Lisäksi perusteilla on tietohallinnon palvelukeskus.

Hankintapäällikkö Kari Ylitie ja työterveysjohtaja Päivi Flinkman hoitavat hankintoja Nurmijärvellä. Seudullinen hankintapalvelukeskus on perusteilla ja se sijoittuu Nurmijärvelle.

Kuva: Jussi Tainen

Kimmo Schroderuksen Mörkö-teos on tällä hetkellä esillä Oslossa Kontra -näyttelyssä.

Kimmo Schroderus ylittää tilan rajat

Vuoden 2004

Ars Fennica -palkittu, kuvanveistäjä Kimmo Schroderus on kotiutunut Nurmijärvelle. Hän työskentelee Kuusimäen teollisuusalueella ja asuu Perttulasaa. Lähitulevaisuudessa näkyvillä on Ilvesvuoren yritysalueelta ostetun uuden tontin rakennusten suunnittelu ja toteuttaminen.

– Nurmijärvi on hyvä paikka olla. Täällä on tehty asennepäätös pitää Nurmijärvi kuntana eikä muuttaa sitä kaupungiksi. Tämä asenne näkyy kaikessa mitä tehdään, kehuu Schroderus.

Kuvanveistäjä Kimmo Schroderuksen tie kävi Nurmijärveä kohti, kun hän kaipasi tilaa teoksilleen. Aiemman työtilan kattokorkeus oli 340 senttiä, ja se alkoi jättää jälkeensä lopputulokseen.

– Nykyinen Kuusimäen halli on hyvä korkeudeltaan, sillä ympäristö ei aseta esteitä teokselle. Kuljetusaukot saisivat olla hieman suuremmat, ja niihin tullaankin

kiinnittämään huomiota Ilvesvuorella, hän mainitsee.

Kotia kohti. Ilvesvuoren tontin hankinta palvelee Schroderuksen, sekä Kimmon että vaimonsa Nooran, tarpeita erinomaisesti. Kahden ja puolentuhannen neliön tontille rakennetaan työtiloja ja asumista yhdistävä kokonaisuus, jossa pariskunta pääsee työskentelemään lähellä toisiaan. Työtilan sijainti kodin yhteydessä ei häiritse Schroderusta.

– Kyse on enemmän henkisestä siirtymisestä kotoa töihin kuin ajamisesta jonkin pidemmälle. Kunhan olohuoneen sohva ei näy työskennellessä, niin ero töiden ja kodin välillä on riittävä, naurahtaa Schroderus.

Toistaiseksi Kimmo Schroderuksella on hyvä moottorisaha ja iso määrä puita, joita Ilvesvuoresta pitäisi kaataa. Rakentamisprosessiin tutustuminen on yksi ajatus omaa ateljeekotia rakennettaessa.

– Kaikki mitä jaksetaan ja mitä laki sallii, on tarkoitus tehdä itse, taiteilija toteaa.

Se, onko katto paikoillaan vuonna 2009 vai 2010, jää Schroderuksen mukaan nähtäväksi. Suurin osa rakennuksista nousee

nykyään tilaamalla ja rakennuttamalla. Itse tekemällä aikaa kuluu enemmän.

– Ajatuksena olisi, että 40-vuotisjuhlat voitaisiin pitää jo uudessa hallissa. Ajatus on suurellinen, mutta asiat eivät etene, jos ei mennä riskirajoilla, 36-vuotias Schroderus muotoilee.

Taiteessa eteenpäin. Schroderus on edennyt myös omassa taiteessaan riskirajoilla. Hänen 1990-luvun voimakkaat nahkalyönsä ovat yhä vaikuttavia, ja massiiviset, monen metrin korkuiset veistokset ovat huomiota herättäviä. Eräs viimeisimmistä teoksista syntyi kaipuusta uuteen. Schroderus halusi kokeilla ideoita, joita ei ollut tilaustöissään käyttänyt. Kokeilun tuloksena syntyi Mörkö, 06-07 -valmistunut, kuumasinkitty ja maalattu veistos.

– Oli mukavaa tehdä kokeilu ilman, että kukaan on takana valvomassa. Mörkö on aiemman teokseni Laajentujan läski veli, naurahtaa Schroderus.

Mörkö on tällä hetkellä Oslossa Kontra -näyttelyssä. Schroderus toimi näyttelyn kuraattorina.

– Veistoksia ei ole helppoa kuljettaa, ja Mörkö onkin muotoiltavissa kymmeneen osaan kuljetusta varten. Se kootaan joka

Kuva: Jenni Jusslin

Kuvanveistäjä Kimmo Schroderus alkaa rakentaa itselleen työtilaa Ilvesvuoren yritysalueelle.

kerta uudestaan pulttaamalla

Sekä Mörössä että Laajentujassa teosta kasassa pitävät pultit on nostettu isoon rooliin. Schroderus sanoo, että halusi korostaa pultteja ja tuoda ne osaksi kumpakin teosta.

– Laajentujassa pultit luovat piikkimäisen vaikutelman. Mörössä käytetyt pultit olivat suurimpia, mitä alan liikkeistä löytyi, hän mainitsee.

Tilaustyönä taidetta. Osa Schroderuksen töistä on tilaustaidetta. Tilatussa monumentissa Schroderuksen mukaan yhdistyvät tilaajan toiveet, teoksen sijoituspaikka sekä taiteilijan omat mieltymykset ja näkemykset. Tyhjästä ei kuitenkaan yksikään taiteilija nyhjäise.

– Idea teokseen saattaa syntyä hyvinkin nopeiden ja suttuisten, noin parin minuutin luonnosten kautta. Kun alkaa piirtää samaa juttua uudestaan ja uudestaan, on aika siirtyä pienoismallin pariin. Mallista näkee, kantaako idea vai pitääkö aihetta muuttaa, sanoo Schroderus.

Pienoismalli itselle ja tilaajalle ovat Schroderuksen mukaan täysin eri asia. Lopullisen pienoismallin on tarkoitus hahmottaa tilaajalle ajatus teoksen takana, sekä hahmottaa työtä.

Schroderuksen veistokset kohoavat usein monen metrin korkeuteen. Kun näin massiivisia teoksia toteutetaan, on osaava assistentti suureksi hyödyksi.

– Hyvä assistentti vapauttaa taiteilijan pään ja kädet muihin hommiin. Lisäksi assistentin käyttö jatkaa vanhaa käsityöläisraditiota. Assistenttina kuvanveistosta näkee osa-alueita ja kuvioita, joita ei välttämättä koulussa opeteta, sanoo Schroderus.

Sosiaalisuus auttaa taiteilijaa eteenpäin. Kimmo Schroderus on tullut tunnetuksi paitsi taiteilijana myös alan luottamus- ja asiantuntijatehtävissä. Hän on muun muassa opettanut taidekouluissa, toiminut näyttelykuraattorina sekä Suomen Kuvanveistäjäliitossa varapuheenjohtajana.

– Luottamustehtävissä toimiminen palvelee sosiaalisia ja tiedollisia tarpeita sekä vaihtelutarvetta. Sitä kautta luodaan paljon yhteyksiä, hän sanoo.

Syksyllä Kimmo Schroderusta odottavat uudet kuviot, kun hän menee Norjaan taiteilijaresidenssiin. Tämä on ensimmäinen kerta, kun Schroderus on hakenut ja saanut apurahan.

– Norjassa on mahdollisuus tutustua esimerkiksi puun työstämiseen uudella tavalla, koneet ja muut työkalut mahdollistavat kokeilun. On aika kehitellä jotain muuta, hän summaa.

Jenni Jusslin

Nurmijärven seurakunta valmistautuu 450-juhlavuoteen

Nurmijärven 450-juhlavuotta on valmisteltu seurakunnan ja kunnan sekä eri yhteisöjen esken yhteistuumiin. Juhlavuosi on mainio tilaisuus tehdä paikkakunnan historiaa tunnetuksi, kertoa miten tähän on tultu. Juhlavuoden teemana on "450 vuotta ristiin rastiin".

Nurmijärvi mainitaan ensimmäisen kerran Helsingin pitäjän kappeliseurakuntana vuonna 1558. Tuota vuotta voidaan siten pitää Nurmijärven syntyajankohtana. Saihan paikkakunta silloin ensimmäisen kerran omat rajat ja hallinnollisen muodon. Kirkonkyläksi muodostui Nurmijärven kylä, jossa silloin oli jo kirkko, ei tosin tämä nykyinen.

Nurmijärveen liittyi kyliä neljästä suunnasta: Sipoosta, Helsingin pitäjistä, Viidistä ja Janakkalasta. Rajat kokivat muutoksia seuraavien vuosikymmenien aikana ja kyliä siirrettiin eri seurakuntien kesken. Ehkä tärkeimpänä yhdistävänä tekijänä Nurmijärven kappelille voi pitää suomenkielisyyttä, koska varsinkin Sipoo ja Helsingin pitäjä olivat ruotsinkielisiä, Nurmijärven kylien asutus taas oli Hämeestä muuttanutta suomalaisväestöä. Pysyvää asutusta alueelle oli alkanut muodostua keskiajan lopulla 1300-luvulla.

Nurmijärven alue jakautui vielä 1600-luvulla kolmeen hallintopitäjään. Käytännön asioita hoidettiin kuitenkin paikallisesti yhdessä. Maallisen hallinnon osalta Nurmijärvi yhdistyi vuonna 1775, jolloin Nurmijärvi sai oman nimismiehen.

Kunta ja seurakunta yhteistyössä. Maallinen ja hengellinen hallinto olivat käytännössä yhtä, kunnes vuonna 1865 päätettiin kunnallisesta itsehallinnosta. Kirkkoherran johtaman pitäjänkokouksen tilalle tulivat kuntakokoukset, joissa valittiin kunnallislautakunta ja sille esimies.

Monet kunnalliset tehtävät, kuten koululaitos, sosiaalihuolto, terveydenhuolto ja kirjastolaitos ovat syntyneet seurakunnan toimista ja siirtyneet myöhemmin kunnan tehtäviin. Seurakunnan ja kunnan yhteistoiminnalla on pitkät perinteet. Vuonna 2008 ei siten vietetä vain Nurmijärven seurakunnan juhlavuotta vaan se on koko Nurmijärven juhla.

Juhlavuoden 2008 viettoon kutsutaan osallistumaan kaikenikäisiä nurmijärveläisiä. Mummut ja papat tulevat kertomaan itse kokemaansa historiaa kouluihin ja päi-

väkoteihin. Tekeillä on lasten töiden näyttely ja suuri nuorisotapahtuma.

Laaja tapahtumasarja valmisteilla. Valokuva-, tarina-, esine-, tekstiili -näyttelyjä suunnitellaan kirjastoihin ja seurakunnan tiloihin. Kulkuriteatteri esittää helmikuussa Nurmijärven historiasta vuonna 1616 kertovan näytelmän Kuninkaan eväät. Kesällä nähdään Taaborilla Aleksis Kiven uskonnollisaiheinen näytelmä Lea.

Musiikkia kuullaan tavallista enemmän, sillä ensi vuosi on myös Nurmijärven Musiikkiopiston juhlavuosi. Matteus-passiota on pitkäperjantaina ja syksyllä vanhaa musiikkia. Juhlavuoteen kuuluu myös pääsiäisvaellus basaareineen, kalakirkko Myllykoskella ja juhannusjuhla Sääksissä. Nurmijärvelle äskettäin muuttaneitakin muistetaan.

Kunta ja seurakunta ovat yhdessä tekemässä Sovinnon puistoa Kirkonkylään vuoden 1918 uhrien muistoksi. Yhdessä valmistellaan myös kulttuuripolkua opasteineen. Aleksin aamupolkua kuljetaan kesäkuun alussa Kirkkotietä Klaukkalasta Kirkonkylään.

Nämä ovat otteita jo päätetystä tai tekeillä olevasta ohjelmasta. Juhlavuoden nettisivut avataan loppuvuodesta osoitteessa www.evl.fi/srk/nurmijarvi.

Valoteos aloittaa juhlavuoden. Juhlavuosi aloitetaan jo tämän vuoden puolella pitämällä messu kaikissa Nurmijärven kirkkoissa ensimmäisenä adventtina. Kolme vuotta täyttävän Klaukkalan kirkon seinää tulee valaisemaan Ekku Peltomäen valoteos.

Juhlavuosi 2008 huipentuu loka-marraskuussa. Nurmijärven kirkossa on perinemesu Nurmijärvi-päivänä 12.10.2008. Silloin pukeudutaan vanhanajan asuihin ja ehkäpä näemme kulkueenkin kylällä sen jälkeen.

Rajamäen kirkko täyttää 70 vuotta 23. marraskuuta. Juhlavuoden päätösmessuun on kutsuttu myös Espoon hiippakunnan piispa Mikko Heikka. Vuodesta on tarkoitus tehdä elämän läheinen ja -makuinen vuosi.

Markku Jalava

Klaukkalan kirkko saa ulkopuolelleen juhlavalaistuksen tulevana adventtina.

Työvoimatoimistoverkko uudistuu

Hyvinkään ja Nurmijärven työvoimatoimistot yhdistetään Pohjois-Uudenmaan työvoimatoimistoksi 1.1.2008 alkaen. Muutos on osa Uudenmaan TE-keskuksen alueella toteutettavaa laajempaa työvoimatoimistojen toimistoverkon uudistusta. Muutoksen jälkeen Uudellemaalle jää jäljelle entisen 18 työvoima-

toimiston sijasta kahdeksan työvoimatoimistoa.

Pohjois-Uudenmaan työvoimatoimiston pääpaikaksi on nimetty Hyvinkää, Nurmijärven kirkonkylässä säilyä paikallistoimisto. Parhailaan käydään neuvotteluja Klaukkalan yhteispalvelupisteen tilanteesta ja työvoimapalveluista siellä,

sanoo Hyvinkään työvoimatoimiston toimistonjohtaja Viljo Venäläinen.

Työhallinnon muutokset pohjautuvat valtionhallinnon tuottavuusohjelmaan. Käytännössä tuottavuusohjelman toteutukseen liittyy myös virkojen vähennyksiä, jotka toteutetaan ns. luonnollisen poistuman kautta. Yhdistämisten tavoit-

teena on taata mahdollisimman hyvät, tasalaatuiset ja toimivat työvoimapalvelut koko Uudellamaalla. Nurmijärven ja Hyvinkään kattavan Pohjois-Uudenmaan työvoimatoimiston palvelujen uudelleenorganisointia valmistellaan parhaillaan, Venäläinen kertoo.

Organisaatiouudistus valtuustossa

Kasvun haasteisiin vastataan

Kuva: 2006

Nurmijärven kunnan organisaatiomuutos hyväksyttiin valtuustossa syyskuussa. Rakennemuutosta tarvitaan, jotta kunta pystyy vastaamaan entistä paremmin kasvun tuomiin palvelutarpeisiin, sanoo kunnanjohtaja Kimmo Behm.

Uudessa organisaatorakenteessa kuntaan on määritelty neljä toimialaa, joita ovat keskushallinnon, sosiaali- ja terveystoimen, sivistystoimen sekä ympäristötoimen toimialat sekä kaksi keskusta, joita ovat elinkeino- ja kuntakehityskeskus ja talouskeskus.

– Uudistus on hallinnollinen, eikä tavallinen kuntalainen välttämättä huomaa muutosta. Palveluja tuotetaan entiseen tapaan, mutta kunnan sisällä vastuisiin, työnjakoon ja päätöksenteon järjestelmiin tulee muutoksia. Johtamisen resursseja lisätään ja määräaikaisten päälliköiden järjestelmästä luovutaan. Tällä haetaan pitkäjänteisyyttä kunnan kehitystoimintaan.

– Keskeisimpiä muutoksia entiseen vuodelta 1995 peräisin olevaan organisaatiomalliin ovat sosiaali- ja terveystoimen yhdistäminen. Lisäksi esiopetus ja päivähoito siirtyvät sivistystoimeen, samoin nuorisotoimi. Liikuntatoimi siirretään sosiaali- ja terveystoimeen. Tällä pyritään lisäämään sisällöllistä puolta kuntalaisten omaehtoisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Liikuntapalvelujen teknisestä puolesta, kuten liikuntapaikoista vastaa ympäristötoimi.

Elinkeino- ja kuntakehitys sekä talousjohto tulevat toimimaan suoraan kunnan-

johtajan alaisuudessa. Maanhankinta ja yleiskaavoitus sekä elinkeinotoimi ovat keskeisiä alueita. Haja-asutusalueiden kaavoitusohjelma on käynnistynyt ja se on tarkoitus viedä läpi kymmenessä vuodessa. Suunnittelulla hallitaan kasvua ja ohjataan sitä kunnan kannalta tarkoituksenmukaisiin paikkoihin, Behm toteaa.

Keskushallinnon tehtäväkenttä muuttuu organisaatiouudistuksessa eniten. Keskushallintoon kuuluu hallinto- ja henkilöstötehtäviä ja uudistuksessa siihen liitetään myös viestintä. Keskushallinto huolehtii myös kansainvälisten asioiden koordinoinnista. Ruoka- ja siivouspalveluiden sekä tilapalvelun muuttamista liikelaitoksiksi

selvitetään ja päätökset tehdään ensi kevään aikana.

Päällikköjärjestelmä uudistuu. Valtuuston päätöksellä kunta luopuu määräaikaisten päälliköiden järjestelmästä ensi vuoden alusta lukien. Palvelualue- ja tulosaluepäälliköt on nimetty nykyjärjestelmän mukaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Itse perusvirka ei ole ollut määräaikainen, vaan päällikkyyks on ollut laajennus perustehtävään.

Loppuvuoden aikana päällikköjärjestelmä käydään läpi ja päällikkyydet liitetään virkoihin. Näistä tehdään erilliset esitykset.

– Virkanimikkeet tulevat muuttumaan

ja tehtäväkuviin voi tulla muutoksia. Ketään ei irtisanota, vaan organisaatiota ja tehtäviä muokataan tämänhetkiseen aikaan sopivaksi, kunnanjohtaja sanoo.

Nurmijärvi on ollut voimakkaasti kasvava kunta ja palvelutarpeiden lisääntyessä myös kunnan henkilöstömäärä on lisääntynyt. Kunnan palveluksessa oli viime vuoden lopussa kaikkiaan 2.365 henkilöä.

Toimintaorganisaation uudistuksen rinnalla kunnassa on selvitetty myös luottamustoimiorganisaation rakennetta. Työ on toistaiseksi kesken, mutta esitys luottamustoimiorganisaation uudistuksesta valmistunee loppuvuoden aikana.

Uutta kirjastossa

Rajamäkeen on saatu kokonaan uusi kirjasto. Vanhat tilat peruskorjattiin ja entiset esikoulun tilat liitettiin kirjastoon. Tilat kaksinkertaistuivat vanhoihin tiloihin verrattuna.

Rajamäen 435 neliön avarasta ja valoisasta kirjastosta löytyy viihtyisiä lukusoppia. Käsikirjasto ja lehtien lukeminen saivat viimeinkin kunnolliset lukutilat. Asiakkaitten käyttöön on kirjastossa nyt varattavissa neljä työasemaa.

Uusien hyllyjen ja istuinryhmien ohella viihtyisyyttä kirjastoon luovat sinne sijoitetut taideteokset. Sieltä löytyvät mm. **Markku Tantun** kuvitus Linnan hirmuinen isäntä, **Raimo Jaatisen** kaappi Viimeinen juna ja **Raimo Kanervan** ja **Elina Luukasen** grafiikkaa. Rajamäkeä edustaa taiteilija **Juha Mennan** teos Juoksija.

Rajamäellä uutta ovat myös satutuokiot ja nukketatteriesitykset. Satutuokiot pidetään keskiviikkoisin klo 10 ja nukketatteriesitys kuukauden viimeisenä keskiviik-

Remontin myötä Rajamäen kirjastossa on aiempaa avarampaa ja valoisampaa.

kona klo 18 kirjaston yläkerrassa Rajamäen työväenyhdistyksen kerhuhuoneessa.

LANGATON VERKKO. Pääkirjastossa ja Klaukkalan ja Rajamäen kirjastoissa on kesästä lähtien ollut käytettävissä langaton verkko. Asiakkaat voivat käyttää nettiä maksutta kirjastoissa omilla kannettavilla

tietokoneillaan. Aikaisemmin yleiskäyttöön tarkoitettujen työasemien määrä rajoitti käyttöä ja vaati ajanvarauksen.

Langattoman verkon käyttäjämäärää ei ole rajoitettu. Verkon saa omalla koneella käyttöön, kunhan pyytää lainauksesta henkilökunnalta tunnuksen ja salasanan. Käyttöaika saa tunnista kuuteen tuntiin.

Henkilökunta opastaa tarvittaessa langattoman verkon käytössä.

KANNETTAVIA TIETOKONEITA LAINAKSI. Kirjastoista voi nyt kirjojen ja av-aineiston lisäksi lainata tietokoneita. Kotiin niitä ei kuitenkaan lainata muun aineiston tapaan.

Kannettavan tietokoneen voi lainata käyttöönsä kirjastossa muutamaksi tunniksi kerralla. Sillä on mahdollista työskennellä esimerkiksi käsikirjastotiloissa, joissa on rauhallisempaa kuin yleisötyöasemien koneilla. Lainakoneilla voi käyttää myös langatonta verkkoa.

Lainakoneen saa käyttöön varaamatta, jos niitä on vapaana. Jos koneen haluaa käyttöön tiettyä ajankohtana, se kannattaa varata kirjastosta etukäteen. Koneitten lainaajan pitää varautua esittämään henkilöllisyystodistus lainauksen yhteydessä. Kirjaston ulkopuolelle laitteita ei kannata yrittää viedä, koska niiden hälytyskoodit saavat kirjastojen "rosvoportit" vinkumaan.

Riitta Manka
kulttuurijohtaja

Jenna, Elina, Tuija ja Jarmo Vasama ovat kotiutuneet Lepsämään.

Lepsämässä viihdytään koko elämän ajan

Tuija ja Jarmo Vasama kohtasivat Lepsämän kalliolla yli 20 vuotta sitten. Nykyään pariskunta asustaa tyttäriensä Jennan ja Elinan kanssa alle puolen kilometrin päässä tapaamispaikastaan. Kotiseurakkaus veti takaisin Lepsämään, pari muistelee.

Lepsämää on nimitetty Suomen nopeimmin kasvavaksi kyläksi. Muuttovirta Espoon ja Vantaan puolelta on jatkuvaa, ja koulu- ja päiväkotirakentamisessa riittää työkenttää koko ajan. Tunnetuimpiin lepsämäläisiin lukeutuu pääministeri Matti Vanhanen. Vasamat muuttivat takaisin Lepsämään kaksi vuotta sitten.

– Olimme etsineet tonttia Lepsämästä ja Nurmijärveltä pidempään. Kun sopivaa ei löytynyt, laajensimme etsintäämme valmiisiin taloihin. Koti löytyi lopulta Mäntsälästä, kertoo syntyperäinen nurmijäreläinen, Kuonomäestä kotoisin oleva Jarmo Vasama.

Paljon on muuttunut. Vasamat asuivat aiemmin Nurmijärvellä Kuonomäessä Joukon vanhassa kotitalossa. Muutto Mäntsälästä takaisin Nurmijärvelle Lepsämään merkitsi paluuta lapsuuden ja nuoruuden kotikulmille. Paluu kotikonnuille on ollut yksinomaan myönteistä.

– Vanhempani asuvat noin kolmensadan metrin päässä. He hakevat lapsia koulusta ja ovat muutenkin läsnä arjessa, kertoo perheen äiti Tuija.

– Vanhoja koulukavereitani asuu täällä paljon. Lähin asuu melkein naapurissa, joten Lepsämä on minunkin kannaltani erit-

täin mukava, täydentää Jarmo.

Aikoinaan Lepsämän kylästä löytyivät niin baari, useampi pankki, bussimahdollisuus kuin kyläkauppakin. Vasamiemielestä on hullunkurista, kuinka palvelut ovat vähentyneet, mutta asukasluku kasvanut. He uskovat, että esimerkiksi kyläkaupalle ja julkiselle liikenteelle olisi tilausta.

– Lähin kauppa on viiden kilometrin päässä Klaukkalassa, sanoo Tuija.

Jarmo kertoo hiihtäneensä ja urheillessa nuoruuden päivinä runsaasti ympäri Nurmijärveä. Talviset liikuntamahdollisuudet Lepsämässä ovat nykyäänkin toimivat, esimerkiksi pallokentälle pääsee

luistelemaan. Hiihtoladut olisivat mukavallisia.

– Päivän aikana saattoi taittua kolmekymmentä kilometriä, kun lähdettiin porukalla ulos. Nykyään ei taida olla ketään paikallista tekemässä latuja, pohtii Jarmo.

Kotoisa Lepsämä. Perheen äiti Tuija on syntynyt Göteborgista, Ruotsista. Nurmijärvi on kuitenkin ollut hänen kotinsa nuoruusvuosista saakka.

– En enää lähtisi takaisin, hän sanoo.

Perheen arkitiimin pyörivät koulun ja työn ympärillä. Peruspäivänä perheen tyttäret Jenna ja Elina heräävät, käyvät kou-

lussa, pönttävät koulua varten sekä hoitavat Britney-marsua ja kahta gerbiiliä.

– Suhteet muihin vanhempiin ovat hyvät. Jos avaimet ovat unohtuneet kotiin, tytöt pääsevät koulun jälkeen kavereiden luo. Myös luokkatoimikunnat ovat aktiivisia, kertoo Tuija.

Parhaita hetkiä koetaan kotipiirissä lauantaisin saunan jälkeen. Silloin Lepsämä on aidoimmillaan, hiljainen ja ystävällinen.

– On huikeaa istahtaa alas kuistille illalla. Vaikka täällä asuu paljon ihmisiä, iltainen on todella hiljaista. Silloin on todella rauhallista, hymyillään Lepsämästä.

Jenni Jusslin

Lepsämässä elämää jo ennen keskiaikaa

Pentti Lahdenvuo on tutkinut Lepsämän taustaa ja kirjoittanut Lepsämä-historiikin.

Historian mukaan Lepsämässä oli Kustaa Vaasan maaverokirjan vuodelta 1539–1540 mukaan kaikkiaan 11 veroa maksavaa talonpoikaa; kahdeksan Yli-Lepsämän ja kolme Ali-Lepsämän ryhmäkylässä. Tästä voidaan olettaa, että vakituinen asutus on kylään tullut ainakin 1400-luvulla ehkä jo aiemmin. Lepsämä kuului keskiajalla Helsingin pitäjään, joten kylästä on kuljettu kirkolle nykyiseen Vantaan Pyhän Laurin kirkkoon.

Keskiajalla lepsämäläiset asuivat tiiviissä kyläyhteisössä ja vasta isojaon jälkeen 1700–1800 lukujen vaihteessa

asutus levisi kyläkeskustenukopuolelle. Tällöin torppia ja mäkitupia syntyi kauempana sijaitsevien peltotilkkujen ja niittyjen lähelle.

Eniten Lepsämän kylän rauhaan vuosisatojen aikana on vaikuttanut Nurmijärven rosvojen toiminta 1820-luvun alussa. Tilannetta rauhoittamaan tarvittiin kasakkakomppanioita ja kasakointa sijoitettiin niihin paikkoihin, joissa rosvojen oletettiin liikuskelevan. Tämä tietenkin rasitti kyläläisiä tavattomasti, kun ruokaa muutenkaan ei ollut liiemmästi tarjolla.

Kylän väkiluku oli 1750-luvulla noin 100 asukasta, mutta kohosi sitten parin sadan vuoden aikana jo moninkertaiseksi, ollen vuonna 1950 yli 500 asukasta. Tällä hetkellä kylässä on jo lähemmäs 2000 asukasta.

Lepsämässä on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen toistakymmentä eri

yhdistystä ja seuraa: puoluepoliittisia yhdistyksiä, urheiluseuroja sekä ammatilliseen toimintaan ja harrastuksiin liittyviä

yhdistyksiä. Näkyvimmin esillä ovat olleet mm. Lepsämän nuorisoseura ja Lepsämän riistamiehet.

Lahdenvuon mukaan Lepsämää kannattaa ehdottomasti tulla katsomaan ja pyöräretki on paras tapa nähdä kylän luonne. Aivan äskettäin Tour de Helsinki -ajon osanottajat ajoivat Lepsämän halki.

– Keväisin voit nähdä Isoniityn vesilintupopulaation valmistautumassa pesintään, kesällä juhannuksen tienoilla aistit heilimöivän heinän tuoksun, syksymmällä tunnet valmiin viljan aaltoilevan ja talvella voit hiihdellä niityillä ja metsissä tarkkailemassa jänisten, saukojen, peurojen ja hirvien lumijalkia, tunnelmoi Pentti Lahdenvuo.

Maaseudun hanketukien haku alkaa

Hyvinkään-Riihimäen seudun kehittämissyhdystys YliSet ry ja Keski-Uudenmaan Kehittämissyhdystys Kehu ry yhdistyivät keväällä. Yhdistyksen uudeksi nimeksi tuli EMO ry. Toimintaryhmä työskentelee kahdeksan kunnan maaseutualueilla, joita ovat Hausjärvi, Hyvinkää, Järvenpää, Loppi, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Vantaa.

Uudella yhdistyksellä on toimistot ja henkilökunta Nurmijärvellä ja Riihimäellä. Yhdistys työskentelee maaseutualueiden kehittämiseksi yhdessä hyväksytyjen hankeohjelmien pohjalta.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa, joita EU osaksi rahoittaa, on osoitettu alueelliseen ja paikalliseen elinkeinotoiminnan kehittämiseen noin 800 miljoonaa euroa ohjelmakaudella 2007–2013. Maaseudun kehittämissuunnitelman hanketukien hakemuksia otetaan vastaan TE-keskuksissa ja Leader-toimintaryhmissä, joita Emo ry edustaa.

Hanketukea voivat hakea yksityisoikeudelliset tai julkisoikeudelliset yhteisöt tai säätiöt, kuten kunnat, kehittämissyhtiöt, koulutus- ja neuvontaorganisaatiot, osuuskunnat ja rekisteröidyt yhdistykset. Tukea voidaan hakea ohjelman mukaisesti:

- elinkeinon kehittämissuunnitelmiin,
- koulutushankkeisiin
- yleishyödyllisiin kehittämissuunnitelmiin tai investointihankkeisiin.

Elinkeinojen kehittämishankkeilla parannetaan muun muassa elinkeinotoiminnan yleisiä edellytyksiä, maaseudun palveluiden suunnittelua, kehittämistä ja

Emo ry, eli Etelä-Suomen maaseudun osaajat, tukee maaseudun elävöittämistä. Kuva Metsäkylän VPK:n leikkikentän rakentamisesta.

toteutumista. Koulutushankkeilla edistetään muun muassa maa- ja metsätaloustyöntekijien, elintarvikealan sekä maaseudulla toimivien yritysten ja asukkaiden ammatillista osaamista. Yleishyödyllisillä kehittämissuunnitelmiin ja investointihankkeilla toteutetaan maisemanhoitosuunnitelmia, kunnostetaan ja rakennetaan kyläyhteisön käytössä olevia rakennuksia ja alueita sekä edistetään paikalliskulttuuria.

Hanketukea haetaan Maaseutuviras-

ton vahvistamalla ohjelmakaudelle 2007 - 2013 tarkoitetulla hakulomakkeella. Se on saatavilla lomakepalvelussa: lomake.mmm.fi. Lomakkeita on myös TE-keskuksissa ja sen voi tulostaa Maaseutuviraston internetsivuilta osoitteesta www.mavi.fi.

Hakemukset tarvittavine liitteineen toimitetaan TE-keskukselle. Jos tukea haetaan paikallisen toimintaryhmän rahoituskäyttöön, hakemus jätetään toimintaryhmälle. Päätöksen tuen myöntämisestä

tekee TE-keskus.

Hankeideoita voi kehittää esimerkiksi seuraavista aiheista:

- maaseutuasumisen edistäminen
- paikalliskulttuurin edistäminen
- maaseudun yritystoiminnan edistäminen
- yritysten ja yhteisöjen kansainvälistymisen edistäminen
- maaseudun ja kaupungin välinen yhteistyö ja kassakäyminen

Päivi Flinkman johtaa työterveyshuoltoa

Nurmijärven kunnan työterveyshuoltoa on johtanut toukokuun alusta terveystieteiden maisteri Päivi Flinkman. Perttussa asuva Flinkman viihtyy Nurmijärvellä ja halusi kotikuntaan töihin.

Päivi Flinkman vastaa kunnan työterveyshuollosta.

Työterveyshuollosta muodostettiin oma liikelaitos tämän vuoden alussa. Nurmijärven Työterveys tuottaa työterveyshuollon palveluja noin 2500 kuntatyöntekijälle ja lähes 300 asiakasyritykselle. Asiakasyrityksissä on yhteensä noin 3000 työterveyshuollon palveluja käyttävää työntekijää.

Päivi Flinkmanin ensimmäiset työkaudet ovat sujuneet tutustuessa uuteen organisaatioon. Työterveyshuollon johtaminen on puolet hänen virkatehtävästään, toisen puolikkaan täyttävät kunnan hankintatehtävät.

Flinkman on tyytyväinen kunnan tämänhetkiseen työterveyshuollon tilanteeseen. Klaukkalassa työterveyden toimipiste sijaitsee uudella sosiaali- ja terveysasemalla ja kirkonkylän tiloissa pärjätyään, vaikka hiukan ahdasta onkin. Henkilökuntaa liikelaitoksessa on 16,5; työterveyslääkärin virkoja on neljä, työterveyshoitajia kuusi ja lisäksi työterveydessä työskentelee työfysioterapeutti ja työterveyspsykologi. Vastaanotto- ja puhelinpalvelusta vastaavat kaksi sairaanhoitajaa, lähihoitaja ja työterveyshuollon sihteeri. Johtajan virka on puolikas.

Lääkäreiden osalta on havaittavissa työvoimapulaa, myös halukkuus tehdä osa-aikatyötä on lisääntynyt. Muutoin henkilökuntatamitoitus on mielestäni riittävä. Haasteena luonnollisesti on työterveyshuollon kannattavuuden saavuttaminen, koska kyseessä on

liikelaitos. Palvelujen saatavuuden turvaaminen on yksi keskeisistä tehtävistä, Flinkman sanoo.

Tavoitteena turvallinen ja terveellinen työympäristö. Työterveyshuollon tehtävät perustuvat lakiin ja asetuksiin, joten osa työn sisällöstä määrittyy jo sitä kautta. Työstä ja sen tekemisestä ei saa aiheutua terveydelle vaaraa. Työterveyshuollon tavoitteena onkin sairauksien ja tapaturmien ennaltaehkäisy, työ- ja toimintakyvyn edistäminen sekä työyhteisöjen toiminnan tukeminen.

Ennaltaehkäisevät työterveyshuollon palvelut ovat tärkeitä. Teemme yrityskäyntejä ja käymme työpaikoilla antamassa neuvontaa esimerkiksi ergonomiakysymyksissä. Räätelöimme palveluja yritysten tarpeen mukaisesti. Työterveyshuolto toimii moniammatillisen tiimityön periaatteella. Työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistyö on keskeistä, tätä edellyttää jo lainsäädäntö.

Yritykset voivat tarpeensa mukaan solmia työterveyshuollon kanssa eri laajuisia sopimuksia. Perussopimus sisältää lakisääteisen ja ennaltaehkäisevän työterveyshuollon palvelut. Lisäksi voidaan sopia sairaanhoidosta joko työterveyshoitajan tai lääkärin vastaanotolla. Työterveyslääkäri toimii nk. omalääkärinä laajimmassa sopimusmallissa. Sopimuksista saa tietoa ottamalla yhteyttä

työterveyshuoltoon, Flinkman muistuttaa.

Yksityiseltä kunnan palvelukseen. Päivi Flinkman on peruskoulutukseltaan terveydenhoitaja. Terveystieteiden maisterin tutkinnon hän on suorittanut Kuopion yliopistossa. Nurmijärvi on hänelle tuttua seutua jo lapsuudesta alkaen. Puolisonkin sukujuuret ovat Nurmijärvellä Perttussa.

Flinkman siirtyi työterveyshuollon johtajan tehtävään Diacor terveyspalveluista, jossa hän on työskennellyt mm. yritysasiakkaiden työterveyshuollon yhteyspäällikkönä sekä Alppikadun lääkäriaseman päällikkönä. Julkinen sektori tuottaa valtaosan terveydenhuollon palveluista. Näin ollen työskentely kunnan palveluksessa onkin työuran kannalta luonnollinen vaihtoehto, Flinkman toteaa.

Työterveyshuolto
Yhteydenotot
Puh. 2500 3071
Fax 2500 3315

Toimipisteet
Kirkonkylä, Rajamäentie 9 C,
01900 Nurmijärvi
Klaukkala, Vaskomäentie 2,
01800 Klaukkala

Nukketeatteri Katputli esittää Karhu poikana -näytelmää lokakuussa.

Nukketeatteria kolmessa taajamassa

Lapset pääsevät nauttimaan nukketeatteriesityksistä kirjastoissa kerran kuukaudessa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut järjestää tästä syksystä lähtien nukketeatteria Klaukkalan ja kirkonkylän lisäksi myös Rajamäellä. Siellä esitykset järjestetään kirjaston yläkerrassa sijaitsevassa työväenyhdistyksen kerhotilassa.

Nukketeatteriin pääsee sisään maksuttomalla lipulla. Pääsylippu on jaossa kirjastoissa aina esityskuukauden ensimmäisestä arkipäivästä alkaen. Näytelmät kestävät noin puoli tuntia ja sopivat parhaiten yli 3-vuotiaille.

Näytännöt ovat Rajamäellä keskiviikkoina syys-, loka- ja marraskuun lopulla kello 18.00. Klaukkalan kirjastossa ja pääkirjastossa nukketeatteria nähdään syys-, loka- ja marraskuun viimeisenä torstaina sekä lisäksi joulutunnelmissa torstaina 13.12. Näytäntö alkaa Klaukkalan kirjastossa kello 15.00 ja pääkirjastossa kello 18.00.

Syksyn aikana Nurmijärvellä käyvät esiintymässä Teatteri Helmi, Nukketeatteri Katputli, Nukketeatteri Ofelia, kloveni Dan Söderholm ja Teatteri Lempi.

Lisätietoja ohjelmistosta saa kunnan verkkosivujen tapahtumakalenterista osoitteesta www.nurmijarvi.fi sekä kulttuuripalvelusta, puh. (09) 2500 2506.

Kiveä yli viikon

Aleksis Kivi -viikkoa vietetään vuosittain lokakuussa kansalliskirjailijan syntymäpäiväviikolla. Tänä vuonna ohjelmaa on tarjolla 7.-14.10.

Kivi-viikko alkaa sunnuntaina 7.10. Eskon Puumerkin saajan julkistamisella. Aleksis Kiven Seuran myöntämä tunnustus voidaan antaa henkilölle, joka on julkisesti osoittanut omaavansa Nummisuutarin Eskolle ominaisia luonteen piirteitä ja toimintaa jollakin elämän alueella. Eskon Puumerkin saaneiden joukossa on tieteen- ja taiteentekijöitä sekä muita yhteiskunnallisia vaikuttajia. Eskon Puumerkin saaja julkistettiin Aleksis Kiven päivän vastaanotolla (katso s.3).

Maksutonta ohjelmaa. Palojokelainen laulaja **Juha Poikela** esiintyy Kiven juurilla -yhtyeensä kanssa Nurmijärven pääkirjastossa maanantaina 8.10. kello 18.30 alkavassa konsertissa. Aleksis Kiven runojen sävellyksiin erikoistuneen yhtyeen ohjelmistossa on musiikkia joulukuussa ilmestyvältä levyllä. Konserttiin on vapaa pääsy.

Tiistaina 9.10. kello 18.00 avataan Kirjastogalleriassa nurmijärveläissyntyisen taiteilijan **Tapani Hyypiän** näyttely. Maalauksia ajasta, sen kulumisesta ja pysähtymisestä on esillä galleriassa 2.11. asti. Näyttely on avoinna ma-to 10-20, pe 10-18 ja la 10-16.

Aleksis Kiven päivä osuu tänä vuonna keskiviikoksi. Juhlallisuudet kirkonkylässä kansalliskirjailijan patsaalla alkavat kello 12.00. Perinteisen seppeleen laskun jälkeen Jussi Salminen lausuu Kiven runoja ja **Lea Hirvasniemi-Haverinen** (Martta) sekä **Tapio Virolainen** (Topias) esittävät katkelman Nummisuutareista. Ohjelman jälkeen tarjoillaan Kirjastogalleriassa mehua ja kahvia.

10.10. on Nurmijärven kirjastoissa sakkon palautuspäivä, joten myöhässä olevat lainakirjat ja -levyt kannattaa käydä silloin palauttamassa.

Klaukkalan kirjastossa järjestetään torstaina 11.10. toiverunoilta. **Anu Miettinen** ja **Saara Suihkonen** lausuvat runoja kirjastoon palautettujen yleisötoiveiden perusteella kello 20.15. alkaen. Tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Urheilua ja kulttuuria. Aleksis Kiven päivänä pelataan naisten salibandyliigan

Juha Poikela.

ottelu, jossa Nurmijärven SB-Pro kampailee Turun Palloseuraa vastaan Maanittun koulun salissa kello 18.30 alkaen.

Kivi-juhlien näyttelijä Harri Virolainen esittää pelin ensimmäisellä väliajalla monologin Aleksis Kiven Nummisuutareista. Toisella väliajalla nähdään nurmijärveläisten nuorten tanssiesitys. Aikuisten liput maksavat neljä euroa. Alle 12-vuotiaat pääsevät sisään kahden euron lipulla.

Nurmijärvi-Seura täyttää pyöreitä. Kivi-viikon päättää sunnuntaina 14.10. vietettävä Nurmijärvi-päivä. Kotiseutua

juhlitaan seurakuntakeskuksessa järjestettävässä Nurmijärvi-päivän juhlassa. Tilaisuus on samalla Nurmijärvi-Seuran 50-vuotisjuhla.

Nurmijärvi-päivä alkaa kello 10.00 jumalanpalveluksella Nurmijärven kirkossa, jonka jälkeen seurakuntakeskuksessa tarjotaan kirkkokahvit. Nurmijärvi-päivän juhlan ohjelma alkaa samassa paikassa kello 12.00. Juhlaan sisältyy Perttulan-Uotilan Marttojen järjestämät kotiseutupäivälliset, joihin voi ostaa päivällislipun joko paikan päältä, tai etukäteen Martoilta ja Nurmijärven kirjakaupoista.

Kunnan toimipisteisiin noin 350 digisovitinta

Suomessa siirryttiin digiaikaan syyskuun alussa. Kunnissa, hotelleissa, sairaaloissa ja muissa paikoissa, joissa oli paljon analogisia vastaanottimia, tilanne oli haastava. Nurmijärven kunnassa on satoja analogisia vastaanottimia kouluissa, terveysasemilla ja muissa toimipisteissä. Näistä valtaosa eli 85 - 90 % saatiin digivalmiiksi 1.9.2007 mennessä. Pieni määrä vastaanottimia

oli syyskuun lopulla vielä "vaiheessa". Nämä olivat "ei niin kiireisiä" tapauksia ja paikkoja, joissa jouduttiin korjaamaan antenniverkkoa. Yhtään kaapeli-verkossa olevaa laitetta ei kunnalla ole.

Digisovittimet kilpailutettiin ja hankittiin yhdessä KUUMA-kuntien kanssa edulliseen hintaan. Nurmijärvellä hankittiin noin 350 digisovitinta ja kaikkiin KUUMA-kuntiin yhteensä yli 1500.

Nurmijärvellä tapahtuu loka – joulukuussa

LOKAKUU

Näyttelyt

• 10.10.-2.11.

Tapani Hyypiä: Maalauksia Kirjastogalleria, Punamullantie 1. Avoinna ma-to 10-20, pe 10-18, la 10-16. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (09) 2500 2500

• 1.9.-31.10.

Inga-Anneli Mäkelä: Maalauksia langoilla Kotokahvila, Klaukkalantie 59, Klaukkala. Avoinna ma-pe 9.00-17.00. Tiedustelut: 0400 859 409

Tapahtumat

ALEKSIS KIVI VIIKKO 7.-14.10.2007
1.-31.10.
Pidot Jukolassa -näyttely, pääkirjaston iso näyttelytila, Punamullantie 1.

• Su 7.10.

Eskon puumerkin julkistaminen

• Ma 8.10. klo 18.30

Juha Poikelan ja Kiven juurilla -yhtyeen konsertti, pääkirjasto, Punamullantie 1. Vapaa pääsy.

• Ke 10.10.

Aleksis Kiven päivä Nurmijärven kirjastoissa sakoton palautuspäivä. Klo 12.00 Kunnianosoitukset Aleksis Kiven patsaalla kirkonkylässä. Jussi Salminen lausuu Kiven runoja, Lea Hirvasniemi-Haverinen (Martta) ja Tapio Virolainen (Topias) esittävät katkelman Nummisuutareista. Ohjelman jälkeen kahvi- ja mehutarjoilu Kirjastogalleriassa, Punamullantie 1. Klo 10.00-16.00 Aleksis Kiven syntymäköti avoinna, opastus, vapaa pääsy, Palojoentie 271, Palojoensuu. Klo 18.30 Naisten salibandyliigaa: SB-Pro - TPS, Turku. 1. väliajalla Harri Virolainen esittää monologin Aleksis Kiven Nummisuutareista, 2. väliajalla nurmijärveläisten nuorten tanssiesitys. Liput 4 euroa, alle 12-vuotiaat 2 euroa, Maaniitun koulu, Heikkiläntie 27.

• To 11.10. klo 20.15

Toiverunoilta. Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2. Anu Miettinen ja Saara Suihkonen lausuvat toivottuja runoja. Runotoiveen voi jättää Nurmijärven kirjastoihin 3.10. asti.

• Su 14.10. klo 12.00

Nurmijärvi-päivä. Nurmijärvi-päivän juhla ja Nurmijärvi-Seuran 50-vuotisjuhla seurakuntakeskuksessa, Kirstaantie 5-7.

• Vanhustenviikon juhla

ma 8.10. klo 13.00-16.00
Klaukkalan kirkko, Yltilantie 6
Juhlissa puhuu lääketieteen tohtori ja geriatrian erikoislääkäri Harriet Finne-Soveri. Ohjelmassa yhteislaulua ja lasten tanssiesitys sekä kahvitarjoilu. Vanhusneuvosto 040 317 3556

• Lanka on enemmän

ke 10.10. klo 10.00-17.00
Klaukkalan käsityökeskus, Klaukkalantie 72
Tapahtumassa esitellään Tekstiiliteollisuus

Oy:n syksyn malli- ja lankauutuudet neu-leissa.
Klaukkalan käsityökeskus
(09) 879 9964

Koirien häiriökäytöksen korjaaminen
ke 10.10. klo 18.00-21.00
Valtuustosali, kunnanvirasto,
Keskustie 2 B
Luennoitsijana TV:stä tuttu Tommy Wirén. Liput 10 .
Impivaaran Hallit ry
040 8499 261

• Nukketeatteri Katputli:

Karhu poikana
ke 24.10. klo 18.00
Rajamäen kirjasto, Kiljavantie 1, Rajamäki
Nukketeatteriesitys järjestetään kirjaston yläkerrassa Nurmijärven Työväenyhdistyksen tiloissa. Näytelmä sopii yli 3-vuotiaille, maksuttomia pääsylippuja on jaossa Rajamäen kirjastossa 1.10. lähtien. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (09) 2500 2500

• Nukketeatteri Katputli:

Karhu poikana
to 25.10. klo 15.00 Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2 ja klo 18.00 pääkirjasto, Punamullantie 1. Näytelmä sopii yli 3-vuotiaille. Kesto noin 30 minuuttia. Sisään maksuttomalla pääsylipulla. Lippuja on jaossa 1.10. lähtien Klaukkalan kirjastossa ja pääkirjastossa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut (09) 2500 2500

MARRASKUU

Näyttelyt

• MoniNainen joulu

6.11.-28.12.
Kotokahvila, Klaukkalantie 59
Jouluaiheisten käsitöiden näyttely.
MoniNaiset taitajat
050 330 3739

• Helena Kalke: Maalauksia

7.-30.11.
Kirjastogalleria, Punamullantie 1
Avoinna ma-to 10-20, pe 10-18, la ja aat-toina 10-16. Vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• Asuste- ja sisustustekstiilinäyttely

10.-11.11. klo 10.00-16.30
Nurmijärven käsityökeskus,
Punamullantie 12 C
Avoimien ovien päivä Nurmijärven käsi-työkeskuksessa.
Esillä Tekstiiliteollisuus oy:n asuste ja sisustustekstiilejä sekä syksyn kurssien Taito Uusimaa ry
(09) 250 8116

Tapahtumat

• Kitara soi

to 1.11. klo 18.00
Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2
Nurmijärven musiikkiopiston kitaransoi-ton opiskelijat esiintyvät opettajansa Kari Weseliuksen johdolla. Vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut / Klaukka-lan kirjasto
(09) 2500 2500

• Kaamostanssit

la 3.11. klo 20.00

Nukarin Pirtti, Raalantie 817
Perinteiset Kaamostanssit. Ohjelmassa mm. Nukarin maljan luovutus.
Nukarin kylätoimikunta
040 554 2334

Pelle Positiivin hassunhauska lastenkonsertti
ti 6.11. klo 18.00
Nurmijärven Yhteiskoulun sali,
Pratikankuja 8
Pelle Positiivin konsertissa kuullaan hauskoja lauluja sekä nauretaan maha kippurassa hänen höpötyksilleen. Liput 6 € ovelta, alle 1-vuotiaat ilmaiseksi.
Musiikki- & Mediatuotanto Adamant Oy.

• Larin Paraske

su 11.11. klo 16.00
Kirjastogalleria, Punamullantie 1
Eeva Litmanen esittää esiäitinsä, legendaa-risen runolaulaja Larin Parasken, elämästä ja elämäntyöstä kertovan näytelmän.
Nurmijärven Kalevalaiset Naiset
050 556 0686

• MoniNaiset joulutori

13.11.-27.12.
Postitalo, Lepsämäntie 1, Klaukkala
Joulutorilla on myynnissä paikallisten kä-sityöläisten tekemiä taidekäsityöitä.
MoniNaiset
050 330 3739

• Operetti Jukola: Lintukauppias

pe 16.11. klo 19.00, la 17.11. klo 17.00,
su 18.11. klo 15.00, pe 23.11. klo 19.00,
la 24.11. klo 17.00, su 25.11. klo 15.00
Nurmijärven Yhteiskoulu, Pratikankuja 6
Kansalaisopisto Jukolan operettiryhmä esittää kolminäytöksisen operetin Lintu-kauppias.
Sävellys Carl Zeller, ohjaus Tuire Grönthal.
Säestys Musicista-orkesteri, jota johtaa Va-leri Nordberg.
Tiedustelut: Outi Ahmavaara
045 674 5321

• Päivä kansanopetuksen kunniaksi

ti 20.11.
Nukarin koulumuseo, Nukarintie 91
Nurmijärven museo
(09) 2500 2507, (09) 2500 2509

• Käsityöläisten Joulutori

la 24.11. klo 9.00-14.00
Nurmijärven tori, Keskustie
Kuusen valot syttyvät, kauppiat ovat pai-kalla ja puurotykissä höyryä kuuma her-kullinen riisipuuro.
Nurmijärven Yrittäjänaiset
ja -Yrittäjät ry
0400 505 789

• Nukketeatteria Ofelia:

Tonkka Mooses ja joulun siemenet
ke 28.11. klo 18.00
Rajamäen kirjasto, Kiljavantie 1, Rajamäki
Esiintyjä ilmoitetaan myöhemmin. Mak-suttomia pääsylippuja on jaossa Rajamäen kirjastossa 1.11. lähtien.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• Klovnin Dan Söderholm:

Olipa Kerran
to 29.11. klo 15.00 Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2 ja 18.00 pääkirjasto, Pu-namullantie 1. Esitys sopii parhaiten yli 3-vuotiaille. Maksuttomia pääsylippuja on jaossa 1.11. lähtien Klaukkalan kirjastossa ja pääkirjastossa.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• pe 30.11. klo 18.15

Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2
Kirjailijavierailu: Virpi Hämeen-Anttila
Kirjailija Virpi Hämeen-Anttila puhuu kirjoistaan ja kirjoittamisestaan.
Tilaisuuteen on vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut/Klaukkalan kirjasto
(09) 2500 2550

JOULUKUU

Näyttelyt

• Tello Anttila: Maalauksia

5.-28.12.
Kirjastogalleria, Punamullantie 1.
Avoinna ma-to 10-20, pe 10-18, la ja aat-toina 10-16. Vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

Tapahtumat

• ke 5.12. klo 12.00

Suomi 90-vuotta: Iloinen vartti Nurmijär-ven kirjastoissa.
Musiikkia 90-vuotiaan itsenäisen Suomen kunniaksi. Vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• Itsenäisyyspäivä

to 6.12.
Itsenäisyyspäivän juhla Nurmijärvellä Jumalanpalvelukset Nurmijärven, Rajamäen ja Klaukkalan kirkossa kello 9.00. Itsenäisyyspäivän juhla Nurmijärven kirkossa kello 12.00. Vapaa pääsy.
Nurmijärven seurakunta
(09) 878 9960
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• Hyvänmielen pianokonsertti

ti 11.12. klo 18.30-19.30
Kirjastogalleria, Punamullantie 1
Hyvänmielen Pianokoulun oppilaat esiin-tyvät opettajansa Laura Marilan johdolla.
Vapaa pääsy.
Hyvänmielen Pianokoulu
045 6521 216

• Nukketeatteri Lempi: Enkelten yö

to 13.12. klo 15.00 Klaukkalan kirjasto, Ku-onomäentie 2 ja 18.00 pääkirjasto, Punamul-lantie 1. Esitys sopii parhaiten yli 3-vuotiaille. Maksuttomia pääsylippuja on pääkirjastossa ja Klaukkalan kirjastoissa 1.12. lähtien.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
(09) 2500 2500

• Kitara soi

to 13.12. klo 18.00
Klaukkalan kirjasto, Kuonomäentie 2
Nurmijärven musiikkiopiston kitaransoi-ton opiskelijat esiintyvät opettajansa Kari Weseliuksen johdolla. Vapaa pääsy.
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut / Klaukka-lan kirjasto
(09) 2500 2550

• Hyvänmielen pianokonsertti

ma 17.12. klo 18.30
Kirjastogalleria, Punamullantie 1
Hyvänmielen Pianokoulun oppilaat esiin-tyvät opettajansa Tommi Karhusaaren joh-dolla. Vapaa pääsy.
Hyvänmielen Pianokoulu
045 6521 216

• Muutokset mahdollisia.

Lisätietoja tapahtumista saa kunnan verkkosivujen tapahtumakalenterista www.nurmijarvi.fi ja kirjastoista.